

GELD Kroonprins Willem-Alexander opent vandaag een nieuw interactief Geldmuseum in Utrecht

Geldmuseum maakt het slijk der aarde leuk

ELLEN DEN HOLLANDER
UTRECHT

Print een bankbiljet met je eigen foto erop, pluig uit of je een vrek bent en test je kennis over lenen en sparen. Speel het melige geldganzenbord, onderzoek met een Willie Wortel-apparaat of dat 10-eurobiljet uit je eigen portemonnee een vervalsing is en bied als handelaar mee op een bloemenveiling. Bij het nieuwe Geldmuseum in Utrecht doen ze er werkelijk alles aan om van het museumbezoek een belevenis te maken.

„We hebben heel nadrukkelijk gezocht naar een manier om een serieus onderwerp op een onderhoudende manier uit te leggen,” vertelt directeur Taeke Kuipers van het Geldmuseum. „Een beetje op de Klokhuis-manier. Daar kun je als volwassene ook veel van opsteken. Ik heb in elk geval veel van dat tv-programma geleerd.” Daarom géén saaie, lange rijen oude munten of bankbiljetten met uitlegbordjes erbij, maar toegankelijke ‘infotainment’, inclusief de flipperkast van ex-minister Zalm en de kans om te zien hoe je munten slaat. Vanachter glas, dat wel.

Geld is niet saai. Sterker nog, het slijk der aarde is een onderwerp waar iedereen iets mee heeft, meent Kuipers. „Er zijn zestien miljoen ervaringsdeskundigen en er worden elke dag nieuwe kinderen geboren die nog ervaring moeten opdoen. Wij willen meehelpen aan de opvoe-

ding op dat gebied.”

Het leerzame speelt daarom een belangrijke rol in het Geldmuseum, waar drie verschillende geldcollecties zijn samengebracht. „Een museum biedt mogelijkheden die een boek, een film of een krant niet bieden,” vindt Kuipers. „Wij spreken alle zintuigen aan.” Zo kan de bezoeker voelen welke muntstukken in een schatkist zitten en luisteren naar het hartverscheurende briefje van twee Afrikaanse jongens die als verstekeling megingen met een vliegtuig richting het Westen. Kuipers: „Ik vond dat een heel ontroerend verhaal. Ze namen een risico, omdat ze een betere toekomst zochten.”

Het speelse is ver doorgevoerd. Het pad vanaf Utrecht CS naar het museum is versierd met 36 grote muntstukken. Elke bezoeker krijgt bij binnenkomst een ‘creditcard’ cadeau met een bescheiden tegoed erop. Door geldspellen te spelen kun je geld winnen, maar ook ver-spelen, bijvoorbeeld door te gokken bij de fruitmachine. Deze eenarmige bandiet spuugt geen geld uit, maar spreekwoorden die met geld te maken hebben.

Buiten het amusement valt er ook op andere manieren te genieten. Van het prachtige gebouw bijvoorbeeld dat dateert uit 1911, maar dat is gemoderniseerd om ook als museum te kunnen dienen.

Aantrekkelijk is ook de kunsttentoonstelling met werken van Herman Brood, Keith Haring, Jan Cremer en Rob Scholte. Of de topstukken uit de geldcollecties die op de

eerste verdieping een ereplek hebben gekregen. „We hebben bewust de inrichting niet te vast gemaakt,” legt directeur Kuipers uit. „Je kunt niet alles laten zien en op deze manier kun je vaak veranderen. Je moet het interessant houden.”

Een derde van alle bezoekers zal jong zijn, verwacht Kuipers. „Omgaan met geld is geen vanzelfsprekendheid. Ik heb zelf twee zonen, van 12 en 14 jaar. Die moeten ook leren omgaan met geld. Ze moeten kiezen of zij een nieuwe prepaidkaart voor hun mobieltje kopen of hun geld liever aan iets anders besteden. Het educatieve vinden wij belangrijk en daarom mogen jongeren tot 18 jaar gratis naar binnen. Er mag geen drempel zijn.”

Tot nu toe

■ Het Geldmuseum is een bundeling van drie collecties: het Koninklijk Penningkabinet uit Leiden (dateert uit 1811), de numismatische afdeling van De Nederlandse Bank in Amsterdam (1914) en het Nederlands Muntmuseum (sinds 1994) in Utrecht.

■ In 1994 wordt besloten dat er een Geldmuseum moet komen. Na lang touwtrekken valt de keuze op Utrecht. Het is een 'moeizaam proces' geweest, zegt directeur Taeke Kuipers. Hij treedt aan in 2003 en is al de vijfde directeur van het museum.

■ Begin 2004 is de fusie tussen de drie collecties een feit. De verbouwing begint medio 2005.

■ Mei 2007: het nieuwe museum gaat open in het gebouw van de Koninklijke Nederlandse Munt.

■ Jaarlijks moet het museum 60.000 bezoekers trekken, waarvan 20.000 scholieren.

Gegevens

www.geldmuseum.nl.
**Publiek welkom
vanaf 25 mei**

Het Geldmuseum is vanaf morgen open voor publiek.

Adres: Leidseweg 90 in Utrecht.

Telefoon: 030-29 10 4 92

Entree: 7 euro, met kortingspas: 5 euro. T/m 17 jaar: gratis.

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur. Zaterdag en zondag van 12.00 tot 17.00 uur. Op feestdagen is het museum open, ook als deze op een maandag vallen, van 12.00 tot 17.00 uur (met uitzondering van Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag). Beperkte parkeergelegenheid. Het museum is goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

■ **Meer informatie:**

Quiz

Test uw kennis

1. Welke rente is bijna altijd hoger: van een spaarrekening of van een lening?

- a) De rente van een spaarrekening.
- b) De rente van een lening.
- c) De rente is hetzelfde.

2. Een aandeel kost €10,-. Je verkoopt het na een jaar voor €9,-. In de tussentijd heb je €1,- dividend gekregen. Hoeveel heb je verdiend?

- a) €0,-.
- b) €1,-.
- c) €2,-.

3. De vraagprijs van een huis is €200.000,-. Achter de vraag-

prijs staat de afkorting 'k.k.' (kosten koper'). Hoeveel moet je betalen voor het huis?

- a) €200.000,-.
- b) €200.000,- en ongeveer €10.000,- voor kosten.
- c) €200.000,- en ongeveer €20.000,- voor kosten.

4. Risico's horen bij beleggen. Welke manier van beleggen heeft de meeste risico's?

- a) Beleggen in aandelen.
- b) Beleggen in obligaties.
- c) Sparen.

5. Je regelt een persoonlijke lening via de telefoon. Na drie dagen krijg je spijt. Kan je de lening nog afzeggen?

- a) Nee, Je kan de lening niet afzeggen.
- b) Je kan de lening afzeggen, maar je moet wel een boete betalen.

- c) Ja, je kan de lening zonder boete afzeggen.

6. Wat is het grootste risico van een beleggingshypotheek?

- a) Er kan plotseling een crisis zijn op de beurs.
- b) De waarde van je aandelen kan na het krijgen van de hypotheek dalen.
- c) Je kunt aan het einde van de hypotheek schuld overhouden.

7. Andries koopt een financieel product. Daarmee leent hij geld aan een bedrijf.

Welk product koopt Andries?

- a) Een obligatie.
- b) Een aandeel.
- c) Een optie.

1b,2a,3c,4a,5c,6c,7a

Geld kan een steen zijn of een speer of... onzichtbaar

Wat is 'geld' eigenlijk? Natuurlijk, het is de verzamelnaam voor de munten en de bankbiljetten in de portemonnee, maar geld is veel méér, zo is te zien in de Schatkamer van het Geldmuseum.

Het is een handig rekenmiddel. Een gemakkelijke manier om spullen met elkaar te ruilen. Je hoeft niet met een koe op je rug naar de meubelboulevard om te betalen voor een stoel.

Geld is een afspraak die mensen onderling met elkaar maken. Alles kan in principe als geld dienen: schelpen, speren, papier, steen, metaal. Het is maar net wat je met elkaar afspreekt.

De westerse wereld handelde lange tijd vooral met geld dat een 'intrinsieke' waarde bezat: munten

waren van zilver, goud of een ander metaal waardoor alleen het materiaal zelf al waarde gaf aan de munt.

Heel anders is dat met het veel later ontwikkelde papiergeld. Het materiaal van een biljet is vrijwel niets waard maar toch hebben we met elkaar afgesproken dat je met een bankbiljet met het getal 20 euro erop groenten en vlees kunt krijgen bij de supermarkt. Dat is zo gewoon geworden dat niemand erbij stil staat dat zo'n briefje goedbeschouwd 'niks' waard is.

Onzichtbaar geld is, goedbeschouwd, nog veel maller. Veel mensen worden blij rond de 22ste van de maand omdat zij dan hun loon krijgen. Gek, want dat geld is nog minder tastbaar. Het zijn

alleen wat bits en bytes in een computersysteem van een bank.

Wat te denken van de bankpas, de chipknip en de creditcard? Met dat 'plastic' komen er minder knisperende biljetten en dikke munten in handen. Het blijft onzichtbaar.

Het is een kwestie van vertrouwen geworden. Vertrouwen dat de bank die onze salarissen incasseert, ook weer de rekeningen braaf de onzichtbare rekeningen betaalt van het energiebedrijf, de woningstichting of het telecombedrijf.

En over tien jaar? Misschien is dan de portemonnee een museumstuk geworden.